

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2016/5699,Konferencja-naukowa-Pol-wieku-Millenium-Religijne-polityczne-i-spoeczne-aspekty.html>
19.04.2024, 21:38

Konferencja naukowa *Pół wieku Millenium. Religijne, polityczne i społeczne aspekty obchodów tysiąclecia chrztu Polski 1956-1966/1967* - 12-13 maja

12-13 maja (czwartek-piątek), godz. 9:00

Na rok 1966 przypadł wielki jubileusz Milenium Chrztu Polski. W PRL żadna rocznica historyczna nie wywołała tylu emocji; wokół żadnej nie rozgorzała tak otwarta i ostra w formach spór, który pogłębił antagonizm między komunistycznym państwem a Kościołem katolickim. Milenijny rok, zwany Rokiem „Te Deum”, był zwieńczeniem opracowanego przez prymasa Stefana Wyszyńskiego wieloletniego projektu przygotowań wiernych do tego wyjątkowego jubileuszu. Najważniejszym założeniem tej koncepcji była duchowa i moralna odnowa Polaków, która miała się dokonać w ramach wielkich ogólnonarodowych rekolekcji. Kościelne przygotowania do Sacrum Poloniae Millennium odbyły się w trzech etapach. Zainaugurowały je w 1956 r. (powtórzone rok później w obecności prymasa) Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego. Zawarte w nich hasła zostały ukierunkowane „na człowieka” i mobilizowały do pracy nad sobą podczas Wielkiej Nowenny Narodu przed Tysiącleciem Chrztu Polski (1957-1966). Ten dziewięcioletni czas duchowego i moralnego wzrastania miał przygotować i niejako wprowadzić wiernych do obchodów wielkiego święta polskiego Kościoła w 1966 r. W ramach przygotowań do milenijnego jubileuszu hierarchowie zachęcali wiernych do pogłębionej odnowy duchowości i religijności, co było szczególnie istotne w kontekście kilkunastu lat komunistycznych eksperymentów z zakresu laicyzacji i ateizacji oraz funkcjonowania w warunkach nakreślonych przez quasi-totalitarną peerelowską rzeczywistość.

Obchody milenijne miały przede wszystkim wymiar religijno-duchowy. Pośrednio stanowiły również wyzwanie rzucone ekipie I sekretarza KC PZPR Władysława Gomułki, która niedługo po zawirowaniach politycznych Października '56 przystąpiła do przykręcania śruby w relacjach z Kościołem. Konkurencyjne obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego, realizowane w latach 1960-1966, były nie tylko odstoną inspirowanej przez władze partyjno-państwowe walki o rząd dusz Polaków, lecz także po raz kolejny pokazały istotę peerelowskiej niby-praworządności. Nie znaczy to wcale, że wysiłki zmierzające do uczczenia ahistorycznie datowanego na 1966 r. tysiąclecia państwowości zostały zupełnie pozbawione pozytywnych aspektów. Dzięki hojnym dotacjom rozwijały się historia i archeologia, powstawały setki szkół, pracowano nad poprawą infrastruktury. Inna rzecz, że wszystko to odbywało się w ramach polityczno-propagandowego zapotrzebowania.

W kwietniu 2016 r. mija doniosła rocznica 1050-lecia chrztu Polski. Zapewne stanie się pretekstem do pogłębionej refleksji nie tylko nad przeszłością, lecz przede wszystkim nad przyszłością polskiego Kościoła. Skąd jesteśmy, jacy jesteśmy, dokąd zmierzamy? - te i inne pytania wiele razy zostaną powtórzone w tym wyjątkowym okresie. Ale rok 2016 przywołuje także inną, bardziej świeżą pamięć historyczną, która wiąże się z obchodami milenijnymi przed pół wiekiem. W 1966 r. PRL stała się areną wydarzeń, które nie miały precedensu w poddanej komunistycznemu zniewoleniu Europie. Kościół

świętował tysiąclecie chrztu Polski. Niestety poległo na tym, że ta wyjątkowa rocznica przebiegała właściwie od początku w atmosferze wywołanego przez komunistów „bratobójczego” sporu nie tylko o polską historię, lecz przede wszystkim o polską tożsamość. Spór ten posłużył ekipie Gomułki jako paliwo do bieżącej walki politycznej z hierarchicznym Kościołem i katolickim w swej masie narodem. Nie zważając na okoliczności, bezpowrotnie stracono wtedy szansę na godne uczczenie jednej z najważniejszych dat w wielowiekowej historii Polski.

W odniesieniu do tych wydarzeń Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie organizuje ogólnopolską konferencję naukową „Pół wieku Milenium. Religijne, polityczne i społeczne aspekty obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1956–1966/1967)”. Organizatorzy mają nadzieję, że będzie ona inspiracją do interdyscyplinarnej dyskusji o wieloaspektowym charakterze obchodów Milenium.

PLIKI DO POBRANIA

[PROGRAM](#)
3.48 MB